

NOT: Sermayesinin yarısından fazlasına doğrudan ve dolaylı olarak belediyelerin sahip olduğu şirketlerde geçen hizmetlerin kazanılmış hak aylığı, 657 sayılı Kanununun 68-B uygulaması ve yıllık izin hesabında tamamının değerlendirileceği

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-9091824

01/05/2024

Konu: Görüş (Sermayesinin Yarısından Fazlasına Doğrudan ve Dolaylı Olarak Belediyelerin Sahip Olduğu Şirketlerde Geçen Hizmetlerin Kazanılmış Hak Aylığı, 657 sayılı Kanununun 68/B Uygulaması ve Yıllık İzin Hesabında Tamamının Değerlendirileceği)

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: tarihli ve sayılı yazınız.

Belediyenizde 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesine göre eğitimci unvanında sözleşmeli olarak görev yapmakta iken 7433 sayılı Kanun gereği Devlet memuriyetine geçişi yapılan personelin memuriyet öncesi sermayesinin yarısından fazlasının Belediyenize ait olduğu şirket ile bu şirketin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu diğer şirkette geçen hizmetlerinin kazanılmış hak aylığında ve yıllık izin süresi hesabında değerlendirilmesine ilişkin ilgi yazınız incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

36/C maddesinde, "*1 - Teknik hizmetler sınıfına girenlerden memurluğa girmeden önce yurt içinde veya yurt dışında mesleklerini serbest olarak veya resmi veya özel müesseselerde ifa edenlerle memuriyetten ayrıldıktan sonra bu işlerde çalışarak yeniden memuriyete girmek isteyenlerin teknik hizmetlerde geçen süresinden bu kanun ve **bu kanunun 87 nci maddesinde sözü edilen kurumlarda sürenin tamamı ve geri kalan sürenin 3/4 ü toplamı memuriyette geçmiş sayılarak bu süreler her geçen yılı bir kademe ilerlemesi ve her üç yıl için bir derece yükselmesi verilmek suretiyle değerlendirilir.***

2 – *Sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfına girenlerden memurluğa girmeden önce yurt içinde veya yurt dışında mesleklerini serbest olarak veya resmi veya özel kurumlarda yapanlarla, memurluktan ayrıldıktan sonra bu işlerde çalışarak yeniden memurluğa girmek isteyenlerin sağlık hizmetlerinde geçen süresinden, bu kanun ve **bu kanunun 87 nci maddesinde sözü edilen kurumlarda geçen süreleri ile 196 nci maddede belirtilen şekilde tespit edilecek mahrumiyet bölgelerinde en az 3 yıl geçen süreleri çalışanların veya çalışacak olanların sürelerinin tamamı ve geri kalan sürelerinin 3/4 ü toplamı memurlukta geçmiş sayılarak bu sürelerin her yılı için bir kademe ilerlemesi ve her üç yılı için bir derece yükselmesi verilmek suretiyle değerlendirilir.***

... " hükmü,

68/B maddesinde, "*Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı ile Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı hariç, sınıfların 1, 2, 3 ve 4 üncü derecelerindeki kadrolarına, derece yükselmesindeki süre kaydı aranmaksızın, atanmasındaki usule göre daha aşağıdaki derecelerden atama yapılabilir.*

Ancak, bu şekilde bir atamanın yapılabilmesi için ilgilinin;

- a) 1 inci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300 ve daha yukarıda olanlar için en az 12 yıl,
- b) 1 inci ve 2 nci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300'den az olanlar için en az 10 yıl,
- c) 3 üncü ve 4 üncü dereceli kadrolar için en az 8 yıl,

hizmetinin bulunması ve yükseköğrenim görmüş olması şarttır. Dört yıldan az süreli yükseköğrenim görenler için bu sürelere iki yıl ilave edilir. Bu sürelerin hesabında; 8/6/1984 tarihli ve 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesi kapsamına dâhil kurumlarda fiilen çalışılan süreler ile Yasama Organı Üyeliğinde, belediye başkanlığında, belediye ve il genel meclisi üyeliğinde, kanunlarla kurulan fonlarda, muvazzaf askerlikte, okul devresi dâhil yedek astsubaylık ve

yedek subaylıkta ve uluslararası kuruluşlarda geçen sürelerin tamamı ile yükseköğrenim gördükten sonra özel kurumlarda veya serbest olarak çalıştıkları sürenin; Başbakanlık ve bakanlıkların bağlı ve ilgili kuruluşlarının müsteşar ve müsteşar yardımcıları ile en üst yönetici konumundaki genel müdür ve başkan kadrolarına atanacaklar için tamamı, diğer kadrolara atanacaklar için altı yılı geçmemek üzere dörtte üçü dikkate alınır.

..." hükmü,

87 nci maddesinde, "Memurlara;

a) Bu Kanuna tabi kurumlarda,

b) Sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktisadi kurumlar ile sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait bankalarda,

c) Özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulan banka ve kuruluşlarda,

ç) Yukarıdaki bentlerde yazılı idare, kuruluş ve bankalar tarafından sermayelerinin yarısından fazlasına katılmak suretiyle kurulan kuruluşlarla bunların aynı oranda katılmaları ile vücut bulan kurumlarda,

..." hükmü,

102 nci maddesinde, "Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür. Zorunlu hallerde bu sürelere gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebilir." hükmü yer almaktadır.

Mezkûr 102 nci maddenin uygulanması için çıkartılan 154 Seri Nolu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğinde, "Bu itibarla, uygulama birliğinin sağlanması, ihtilafların kısa sürede çözümlenmesi ve gereksiz yargılama gideri ödenmemesi bakımından;

1- Yıllık izin sürelerinin hesabında, hangi statüde olursa olsun kamu kurum ve kuruluşlarında geçen hizmet süreleri ile kamu kurum ve kuruluşlarında geçmese dahi Devlet memurlarının kazanılmış hak aylıklarında değerlendirilen hizmet sürelerinin dikkate alınması,

2- Bakanlığımızca daha önce bu tebliğe aykırı olarak verilen görüşlerin dikkate alınmaması, gerekmektedir." denilmiştir.

Diğer taraftan, mülga 217 sayılı Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde, "Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşları şunlardır:

a) Genel bütçeye dahil dairelerle, katma bütçeli idareler ve bunlara bağlı kuruluşlar,

b) İl Özel İdareleri ve belediyeler, bunların birlikleri ve bunlara bağlı iktisadi müesseseler, işletmeler,

c) İktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları ve bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri,

d) Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları dışında kalan ve kamu fonu kullanan, özel kanunlarla veya bunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kamu kuruluşları ve bu nitelikteki bankalar ve bunların en az sermayesinin yarısından fazlasına iştirak suretiyle kurdukları müessese, ortaklık ve iştirakler,

e) Döner sermayeli kuruluşlar ile özel kanunlarla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları.

Askeri kurum ve kuruluşların 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile ek ve değişikliklerine tabi personeli bu Kanun Hükmünde Kararnamenin kapsamı dışındadır." hükmü yer almakta olup 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 30 uncu maddesinde, "Mevzuatta yapılan atıflar bakımından mülga 08/06/1984 tarihli ve 217 sayılı Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin uygulanmasına devam olunur." hükmü bulunmaktadır.

Belediyelerin kurmuş oldukları şirketlerin hukuki statüsüne ilişkin olarak ortaya çıkan tartışmaların giderilmesine yönelik olarak Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğünün 16.8.2023 tarihli ve E-74073113-045.02-171660 sayılı görüş yazısında, "Kazanılmış hak aylığı derece ve kademelerinde değerlendirilecek unsurlar ise 657 sayılı Kanunun muhtelif maddeleri ile özel kanunlarda düzenleme alanı bulmuştur.

Ayrıca, Danıştay 10 uncu Dairesinin E:2018/3778 ve K:2022/6734 no'lu kararında; "...kamu tüzel kişileri, idareye mahsus bir kuruluş yapısına sahip olan ve bundan ötürü kuruluşları idare hukukunca düzenlenen tüzel kişilerdir..."

Ancak yukarıda tanımlanan kavramlar, hukukumuzda genel olarak aktarılan şekilde kabul edilmekle birlikte, yasama organı tarafından kanunların amaç ve kapsamı dikkate alınarak, aynı kavramlar her kanuna özgü olarak farklı şekilde tanımlanabilmekte, bu husus kanun koyucunun takdir yetkisi çerçevesinde kabul edilmektedir..." ifadesi yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde;

- 657 sayılı Kanununun 102 nci maddesinin uygulanmasına yönelik çıkartılan 154 Seri Nolu Devlet Memurları Genel Tebliğinde yer alan "kamu kurum ve kuruluşları" ifadesinin tatbik edileceği alan ile ilgili mevzuatın 217 sayılı mülga Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin uygulanmasına atıfta bulunduğu durumlar bakımından belediyelerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu tespit edilen şirketlerin kamu kuruluşu olarak değerlendirilmesinin uygun olacağı,

- Bahse konu yargı kararı çerçevesinde, özel kanunlarda geçen "kamu kurum ve kuruluşları" ifadesinin kanun koyucunun takdir yetkisi minvalinde münhasıran değerlendirmeye tabi tutulması gerektiği mütalaa edilmektedir." denilmiştir.

Yine, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğünün 1.9.2023 tarihli ve E-74073113-045.02-177349 sayılı görüş yazısında, "Kazanılmış hak aylık derecesinin değerlendirilmesinde mevzuatın 657 sayılı Kanununun 87 nci maddesinin uygulanmasına atıfta bulunduğu durumlar bakımından belediyelerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu tespit edilen şirketlerin kapsamda olduğu değerlendirilmektedir." denilerek konuya açıklık getirilmiştir.

Bu itibarla, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğünün mezkûr yazıları ve Danıştay 10. Dairesinin 29.12.2022 tarihli ve E:2018/3778, K:2022/6734 sayılı kararlarının birlikte değerlendirilmesi neticesinde;

- Belediyelerin sermayesinin yarısından fazlasına doğrudan veya dolaylı olarak sahip olduğu şirketlerde teknik/sağlık hizmetlerinde geçen hizmet sürelerinin ilgililerin kazanılmış hak aylık derecelerinde tamamının sayılması,

- Belediyelerin sermaye payının yarısı veya yarısından azına sahip olduğu şirketlerde teknik/sağlık hizmetlerinde geçen hizmet süresinin ilgililerin kazanılmış hak aylık derecelerinde 12 yılı geçmemek üzere 3/4' ünün sayılması,

- 657 sayılı Kanununun 68/B maddesi uygulaması açısından; belediyelerin sermayesinin yarısından fazlasına doğrudan veya dolaylı olarak sahip olduğu şirketlerde geçen hizmet sürelerinin tamamının sayılması, belediyelerin sermaye payının yarısı veya yarısından azına sahip olduğu şirketlerde geçen hizmet sürelerinin ise "yükseköğrenim gördükten sonra özel kurumlarda" kapsamında altı yılı geçmemek üzere 3/4'ünün dikkate alınması,

- Belediyelerin sermayesinin yarısından fazlasına doğrudan veya dolaylı olarak sahip olduğu şirketlerde geçen hizmet sürelerinin 657 sayılı Kanununun 102 nci maddesi uygulaması açısından tamamının sayılması,

Gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü